

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četrstopev vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Ministerstvo po volitvah.

Beremo o pobožnih puščavnikih Trapistih, da čudno življenje žive; ne govore ničesa, razumevajo se samo z znamenji, doklicujejo si „memento mori!“ (spominjaj se da umrješ) — in da so tega vedno v svesti, kopljejo si sami svoje grobe.

In prav politične trapiste zdaj imamo na Dunaji na čelu vlade. Od kar so svojih 10 vrst programa od sebe dali, ni duha niti sluha o njih, kakor skrički (hamster) tiče v svojih novih ministerskih prostorih, in ko bi njih prostovoljni glasniki z divjim krikom ne švigali nemško-časopisnega tomahavka nad skalpi avstrijskega slovanstva, bilo bi jim zimsko spanje prav privoščiti, ker njih „memento mori“ ne more dolgo čez spomlad glasiti se, potem bode grob uporabljen, katerega si kopajo. In da bode grob kmalu pripravljen te politične trapiste v sebe vzeti, kažejo vsa znamenja, s katerimi se med seboj razumevajo, in ktera se na avstrijskem političnem obnebi prikazujejo.

Ustavoverci vidijo, da stanujejo v stekleni koči, ktere streha se takoj nad njihove glave razruši, ako se od zunaj kak dosti zdaten zalet v njo zgodi. Zato čujemo, kako se med seboj rote, naj slepo in gluho pa lahko stopaje hodijo za ministerstvom. V kronovine pa pošiljajo svoja najmočnejša orodja, da bi narode pri volitvah s kruto silo potisnili, naj se ne vzdignejo proti umetni zlomljivi in strljivi zgradi, — letos na novo zloženi iz ostankov in trhlenih tramov poslopja, ki so ga zidali Beust, Giskra, Potocki itd. In njim na strani stoji magjarski vitez Andrassy, „v eni roki oves, v eni koročač“ (kakor je sam te dni rekel), da bi izgubljene federalistične ovce v hram decemberske ustave zvabil.

Kakor so dovršene volitve dokazale, bode vse prizadevanje ustavoverno življenje zdatno podaljšati — brez trajnega uspeha. Glasoviti sabljar Koller na Českem ni mogel zabraniti, da so Čehi zmagali na celim bojnim polji, — tudi v velikem posestvu. Vsi naporu kranjske birokracije niso na Kranjskem narodni stranki niti enega mesta izpulili in tudi janjski vitez, znan iz časa nedolžno umorjenega Slovenca Rodeta, Aleksander Auersperg, bode, ako pride na čelo kranjske vlade, kakor naš denašnji ljubljanski dopisnik poroča, toliko opravil, kakor je opravil kot brezobzirni okrajni glavar v Litiji. Ako so z nepoštenimi sredstvi momentanen dobiček imeli ustavoverci na zgornjem Avstrijskem, Moravskem in Bukovini, — ni to nobena odvaga nasproti dobičku, katerega ima zdaj naša federalistična stvar.

Stališče ustavovernosti je dan denes vse drugače nego je bilo prej. Za Giskra in Beusta so bili Slovenci, Tirolci, Vorarlberžani v državnem zboru. Zdaj jih ne bode več, in zdaj ne bode tam tudi českih velikoposestnikov več. Zdaj je narod na gornjem Štajerskem in gorn. Avstrijskem federalističen, zdaj tudi Poljaki ne bodo svoje kože za to ceno prodali, katero jim ustavoverci ponujajo. In ako so sami Čehi vrgli še tržno Beust-Giskrovo poslopje, več kot čudo bi bilo, da ne bi tako močno narasla federalistična stranka vrgla zgradbo iz ostankov in trhlenih tramov in prvega poslopja sezidano.

To čutijo in si med seboj gotovo tudi s strano priznavajo ustavoverci s svojim ministerstvom,

za to njih postopanje in trapistični klic „memento mori“, ki se čuje iz vseh njihovih korakov in iz položaja, katero jih obdaja. Nam pa mora to pogum dajati, da smo pripravljeni na vse in da sicer mirno čakamo, kedaj pride zopetna neizgibna katastrofa, ki dozdanim sencam za vselej konec stori,

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(I. seja dne 18. decembra.) Začetek ob 1/2 uri dopoldne. Galerija jako napolnena. Pri vratih sredi dvorane ustopijo narodni poslanci, nadržavljeni viharimi živio- in slavaklici. Ko za njimi vstopijo pri družih vratih ustavoverci, nastane vriš, kašljanje in hrkanje, da ustavoverni poslanci za trenutek ospnjeni obstoje.

Ko se hrup poleže poprime besedo dež. predsednik pl. Wurzbach in predstavi zbornici v nemškem jeziku (dr. Razlag zakliče: slovenski!) predsednika grofa A. Auersperga in podpredsednika Petra Kozlerja (Živio Kozler! živio Kozler!)

Po storjeni obljubi v roko dež. predsednika nagovori dež. glavar Auersperg zbornico v nemškem jeziku, v katerem pravi, da stališča ustave zapustil ne bode ter prosi, da ga bi dež. zbor in dež. odbor blagovoljno podpirala.

Takoj po prvih njegovih besedah nastane gromovit krik: „slovenski! slovenski!“ vmes se čuje zamolklo kašljanje in mrmranje. Glas se mu je itak že nekako tresel, da niti kratkemu iz malo besed obstoječemu govoru ni bil kos, a ko začne iz galerije vikati „Janjče, Janjče“ in najde ta klic odmev med poslušalci, mora prenehati v svojem govoru, kar daje poslancu Kromerju priliko se oglasiti: „Herr Präsident haben das Gelöbniß geleistet, handeln Sie Ihres Amtes und lassen Sie die Gallerie räumen.“ Obrnen k galeriji: „Und Sie, wenn Sie nicht schweigen, gehen Sie hinaus!“

Vriš se poleže za toliko, da je predsedniku mogoče v slovenskem jeziku okorno predlagati: „Bog ohrani našega presvitlega cesarja! Živio!“ kateri predlog najde med poslušalci in poslanci trikratni navdušeni odmev.

Bere se potem dopis dež. predsednika z stran volitev v državni zbor.

Potem je na dnevnem redu obljuba poslancev. Gosp. predsednik prebere dotične formalne §§ ter kliče poslance po abecednem redu, da store obljubo njemu v roko.

Kadar pokliče narodnega poslanca, vname se med poslušalci navdušeno živio- in slavakljanje, katero se še pomnoži pri imenih Bleiweis, Costa, Razlag, Rudež, Zarnik i. t. d., nasproti pa se nadržavi vsak ustavovern poslanec sikanjem, kašljanjem in mrmranjem, tako, da mora predsednik poslušalce opominjati k redu, sicer jih bode odstranil.

Kot reditelja se potem izvolita dr. Savinšek in dr. Poklukar, kot verifikatorja Dež. mau in Costa.

Prihodnjo sejo odloči dež. glavar sprva na sredo, po utemeljenem ugovoru dra. Coste pa na jutri (19. t. m.) ob 10. uri dopoldne.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 18. decembra. [Izv. dop.] Ma-siktera uganjka ima nepričakovano rešitev, tako tudi ta o našem dež. glavarju. Dolgo se je ugibalo, bode-li vzeti iz večine dež. zbora, a nenadoma se nam javlja, da je naš dež. glavar grof Aleksander Auersperg, do zdaj ces. kral. okrajni glavar v Litiji in zbog dogodb in svojega divjanja na Janjčem pri nas v najslabšem spominu. Kako pa je prišel do te velečestne stopinje, naj razložim na kratko:

Vlada je nameravala nam za dež. glavarja imenovati dr. Suppan-a in grofa A. Auersperga za dež. predsednika mesto Wurzbacha. Ker pa ni vedela, bode-li dež. zbor kranjski potrdil volitev dr. Suppana v Ljubljani, se je bala blamaže, da bi utegnili imenovati kot glavarja tacega moža, ki niti poslanec ni. Brzjavno tedaj vlada popraša v Ljubljano, se je li v istini od strani društva Slovenije pred ljubljansko volitvijo vložil protest proti sestavi volilnih listin itd. — Po dobljenem odgovoru si je mislila vlada: „Die Sache ist nicht ganz koscher!“, narodnjaki utegnejo volitev dr. Suppana in Kalteneggerja ovreči in potem — bo vrag.

Vlada je tedaj grofa Al. Auersperga imenovala dež. glavarja spridržkom, da ako bi se volitev dr. Suppana v Ljubljani potrdila, bode pozneje on dež. glavar a Auersperg dež. predsednik.

Imenovanje Auerspergovo pa je uzročilo v vseh krogih občo nevoljo, kajti mož pri nas ni ravno priljubljen in „Janjče“, kjer je ta grof z golim mečem v roki in ves penastih ust od jeze v hribske vasi šturmal, je še v preživem, neizbrisljivem spominu. Ta nevolja se je tudi včeraj pri otvorenji dež. zbora obelodanila, kajti mrmranje sikanje in razni klici, vsi so bili v prvi vrsti namenjeni dež. glavarju Auerspergu. Naš narod čuti moralčno zaušnico, katero mu je dala nemška vlada z njegovim imenovanjem in naš narod je tako občutljiv, da če že ravno vračati ne more, vsaj zaušnice tiho v žep nikdar vtaknil ne bode.

Nemčurji so bili vsled te dogodbe jako vznemirjeni, osupnjeni in srditi. Grozili so se raznimi načini. Da pa besede mož, kakor stotnik Schusters nikomur ne delajo sivih las, niti njemu samemu ne. ker nosi parovko — je že vsacemu znano.

Še eno anekdoto iz dež. zbora. Gosp. baron Apfalter zagleda namreč med poslušalci neko gospo in spremljevalca c. kr. nadstotnika. Gre tedaj med poslušalce in se usede med omenjeno dvojico. Vname se naslednji razgovor: Apfalter: „Nun, wie hat Ihnen früher das Ziviorufen angelassen?“ Častnik molči. Apfalter nadaljuje: „Warten Sie nur, wir werden diesen slovenischen Dicksehädeln schon das Handwerk legen!“ — Ne vem, je li gospod baron čul opombo tik njega sedečega narodnjaka ali je le ni hotel slišati, toliko pa vem, da dalje ni nič enacega več govoril, ker se mu je „Dicksehädel“ vrnil z obresti.

Dodajem še, da prvi nastop novega dež. glavarja Auersperga ni bil ravno srečen. Da parlamentarnega življenja ni viden, se nau vidi prvi hip, pokazal je pa tudi, da ni nikak govornik, kajti jeclja in skoro vsako besedo ponavlja po dva in

trikrat, kar je bilo morda vsaj nekoliko naslednjemu namenjene, nenavadne in jako glasne demonstracije. — Sicer je ta Auersperg pravi urtipus sredovečnega fevdalca.

Iz Kamnika, 17. dec. [Izv. dop.] To se mora pustiti našim Kamničanom, da so pravi vrli možje. Ni mnogo mest na Slovenskej, ktera bi hranila v sebi tako složne, tako hrabre vojake za bran narodne časti, kakor so Kamničani. Živ dokaz temu so ravno srečno dokončane volitve. Šest mil je pot dolg od našega mesta do Tržiškega kurnjaka, zima, da se skozi nobeno okno ne vidi in po cesti cvili pod nogo; ali mi nismo hoteli, da bi se naši majki Sloveniji utrnila ni ena solza nad svojimi nezvestimi sinovi. Komaj je odbila ura dvanajst po noči, že se je začel šum in ropot po našem mestu, — budilci hodijo od hiše do hiše volilce iz spanja klicat in ob 2 uri popolnoči zaropoe prvi voz skozi mesto in za njim še 36 drugih vozov. Ob 9 uri smo bili že med Tržiškimi „Cimbri.“ To vam je čuden narod. Kakor da bi živel sred Teutoburškega boršta, meni nemškutarski Tržičan, da se svet okolo njega suče kajti nemškutarska kultura mu je misli započatila. Tržiški Hefaišt Ankemius in veliki usnjarski politik Deu sta dva tržiška bogova, se ve da bolj ordinarne sorte; po njunem zvižganji mora Tržič plesati. Bog se jih usmili!

Kakor že drugače ni mogoče, je tudi pri tej volitvi se pokazala nemškutarska kultura. V krčmi g. Klandra niso pustili nemškutarji nobenega voza na dvorišči niti Kamničana vizbo, da bi se bil za svoj denar okrepečal; okolo 100 malih zastavic, ktere so bili v papirji zavite pri nekem Kamničanu zapazili, so na drobne kose raztrgali in si ohladili s tem junaškim kulturnim činom svojo sveto srd; za nami odidšim so zvižgali. Vse to veselje jim iz srca privoščimo, saj vemo, da se svinja najraje po blatu valja; v surovosti, so si vsi nemškutarji enaki.

Volilna komisija je bila razen enega čisto nam nasprotna. Kjer je mogla nam kaj ovreči, nam je ovrгла. Pooblastila niso veljala zastran žensk, naš notar Kronabethvogel pa je hotel glasovati namesto našega župana, ki ni bil pričujoč. Razume se, da smo mu mi drugače dokazali, tako da se mu je nos sramote povetil.

Omeniti še moram, da nam Slovencem je dal letos Tržič 19 glasov, lani samo 7, kar nam priča, da začno nekteri sami misliti. Iz Radoljice smo imeli 18 glasov. Iz Kamnika se je udeležilo volitve 6 nemškutarjev in ti so: okrajni glavar Klenčič in njegov komisar Fischer, od davkarije Lilegg (ali ne Lilek?) in Zajce, potem „šavra“ in mestjan Gilberth, ktere ga so si neki nemškutarji za 3 goldinarje kupiti — prav dober kup!

In tako smo ohranili kljubu prevelikej krivici volilnega reda, kljubu Thurnovemu podkupovanju prostor v narodnem zboru, kteremu vošimo vspešno delovanje in od ktere ga terjamo energično postopanje.

Iz Idrije, 15. dec. [Izv. dop.] Pri naši volitvi jako huda borba. Nemčurji so delali do groze, a Slovenci so stali, kakor hrabri vojaki. Uradniki so agitirali strašno in strastno; svojim podložnim delavcem, ki so tudi volilci, grozili so in protili. Še sam rudniški predstojnik L. rojen Slovenec, bivši slovenski poslanec, ni bil čisto nevelaven za — protivnega poslanca Trinkerja. Zlasti pa se je odlikoval njegov adjutant G., kteri se je še pri vsaki volitvi moško potezal, da bi si pridobil v Idriji kaj zasluga za nemško mater — Germanijo. Pa še vsikdar mu je izpodletelo, ako ravno je delal z jezikom in peresom na vse kriplje.

Iz Ribnice, 17. dec. [Izv. dop.] Dasi ravno si je naš c. k. okrajni glavar po Kočevskem nabral samo modrih in polnoletnih mož za volilce, propadli so vendar. Izdal je namreč gosp. Fladung za Kočevje novo postavbo, vsled ktere nobeden Kočevar ne sme voliti v deželni zbor pred spolnenim 30. letom. Gospod Fladung mora svoje Kočevarje že dobro poznati; gotovo bi ne bil oklical te postavbe, ko bi zanje potrebna ne

bila. Mi Ribničanje protestujemo zoper to postavbo! Da bi si naši nemškutarji svoj žolč vsaj nekoliko izpljuvali udrihajo zdaj v svojih šepastih „Original-Correspondenzah aus Reifniz und Gottschee“ po duhovščini, zlasti po kaplanih, kteri za narodno idejo delajo. Ne zdi se nam vredno, pobijati njih nevezane in grde laži; kajti, ko bi nam ljubljanski Tagblatt hvalo pel, bila bi naša čast in naše poštenje jako dvomljivo. Samo to vam odgovorimo, gospodje! da na ta način si nikdar ne pridobite zaupanja in veljave pri našem narodu. Mi duhovniki smo sinovi naroda, med narodom in za narod živimo, in vi, ki niste iz naroda in za narod, ste se pri volitvah zadnjih dovelj prepričali, koliko naši možje verjamejo vašim besedam. Pri vsi vaši živahni agitaciji in kljubu lepim obljubam, s kterimi ste sleparili naše kmete, vlovili ste le 5 nevednih Loškipotočanov in 2 Ribničana, kteri gotovo v drugoč ne bodo šli več na vaše limance. Naši možje jih zdaj imenujejo „finfarje“. Po moji misli še tega imena ne zaslužijo, ker so morebiti še ceneje, kot za 1 finfar prodali svojo značajnost.

Vse bolj redno se je vršila volitev za mesto Kočevje in ribniški trg. Zastopana je bila tu vsa ribniška in kočevska inteligenca; zato je pa g. Fladung svojo pred 2 dnevi izdano strogo postavbo nekoliko polajšal, voliti je smel vsak že pri 24 letih. Ja Bauer, das ist was anders! Izvolili so si enoglasno deželne nadsodnije svetovalec Kromar-a. Vendar so se nas nekoliko bali, dasiravno je bilo že popred skleneno, da se narodnaki ne udeležimo volitve. Pobrli so vse svoje privržence po Ribnici, in jih vlekli v Kočevje. Za nekega davkarskega uradnika so najeli voz iz Doberletovega zavoda „pomp funeber“, ker si ga v nobenem ribniškem vozu niso upali živega pripeljati do Kočevja. Čemu mučite bolehnega gospoda?

Od Trebnjega, 17. dec. [Izv. dop.] Trebenjska volitev 12. dec. t. l. se je končala, kakor je znano, sijajno za narodno stvar. Izvoljeni so dr. Zarnik, Tavčar in grof Barbo. Volitev je bila mirna, samo komisijna volitev precej viharina. Reči se mora, da se je c. k. komisar g. Ekel zunaj nekterih malenkosti še precej taktno vedel. Sme se pa reči, da ko bi bila „Slovenija“ ktere ga zgovornega govornika, kteri bi bil volilec razjasnil, čemu zopet volimo, v Trebnje poslala, bili bi naši poprejšnji poslanci skoraj gotovo enoglasno voljeni.

To se tako vé, da so bili „črni“ marsikteremu na poti in brez surovih psov na duhovščino dandanes nobena volitev izpod rok ne gre. Nektera fakta. Ako je prišel kak duhovnik, kteri nij imel volilne pravice, v volitevno sobo, se je moral brž umakniti; ko je pa nevolilec okrajni zdravnik v ravno takem poslu se med volilci gnječil, tu pa ni bilo nobene ovire in konsekvence!

Prvotna volitev je bila v nekem kraju, kakor je ondotni volilec pravil, napovedana ob dveh popoldan; prišel pa je komisar še le ob petih zvečer, bil bi pa lahko pred prišel. Kako težavno je to bilo za nektare prvotne volilce se iz tega vidi, ker so bili dve uri in pol daleč doma. Isti komisar, misleč, da se pri teh „svojih“ znajde, si je prav lep spominek uradniške omike postavil, rekši: „Ljubši mi je najbolj zabiti kmet, kot še tako brihten farški mulc“, to Vam g. Š. prav radi verjamemo, da bi Vi najrajši „zabite“ kmete pred seboj videli, pa ni več tako. Kadar boste še o takih zadevah po svetu hodili, se Vam pametnejše obnašanje priporoča. Še bi se dala nektera fakta navesti, pa naj bo tu dovelj, ker se nam dobro zdi, da smo le tako zmogli. Posebno dobro in neprestrašeno so se obnašali volilci iz litijskega in zatiškega okraja, tudi Krčanje in Žuženberčanje dobro; najslabše pa volilci iz trebanjskega in mokronoškega okraja z majhnimi izjemami.

Od Krke na Dolenjskem, 11. dec. [Izv. dop.] Kljubu vsemu trudu nemškutarskih uradnikov so volitve za deželni zbor nam ugodne bile. Dobro je, da so pri nas samo cesarski uradniki po kancelijah nam nasproti. Pa uradniki se ne

stavijo samo politično v nasprotje z narodnim blagom, tudi v svoji službi se nosijo tako, kakor bi bilo ljudstvo zato na svetu, da jih redi in v zahvalo njih surovost posluša. V pojasnilo tega stavka moram povedati to-le junaško delo okrajnega sodnika v Žužemberku. Nek užitninski opravitelj je imel služben opravke pri okrajnem sodniku gospodu Lapajne-tu. Gre v njegovo pisarnico, pa ko noter stopi, ga gospod divje pogleda in mu na moč zaupaje: „hinaus!“ Tako gospod okrajni sodnik zadeve tukajšnjih prebivalcev rešuje.

Kakor v Žuženberku tako so tudi v Zatičini c. kr. uradniki nasproti kmetom obnašajo še tako kakor da bi živeli v časih tlake in desetine. Ni čuda da potlej nemajo njih besede pri volitvah nobene veljave; kar je prav.

Od Mokronoga, (na dolenjem Kranjskem) 15. dec. [Izv. dop.] Trebanjci, Trebanjci, kaj ste vi storili našim dne 12. decembra t. l. ktere smo vam iz Mokronoga poslali, da bi tam narodno volili poslance v deželni zbor ljubljanski? Pa ste nam jih tako pokvarili, da vsi so volili nemčurske Tomšiče, Beme, Klemenčiče „ustavoverne“!? In to tem več, ker smo si bili svesti, da smo pravo zadeli, ko smo vendar volili svojega župana novega g. J. Penica. Ta mož so bogat strojbar v našem trgu, imajo več v smeteh, nego kdo drugi v pesteh, kramljajo lepo kranjski-slovenski, nemški pa lomijo zagatno, in vendar so volili — nemčurski! Naš prejšnji župan gosp. J. Wisjak, tudi premožni strojbar, prodajajo usnje večji del samo Slovencem, govore prav lično slovenski, kaže se jim za zelo govor nemški in vendar tudi oni so glasovali — nemčurski. G. J. Weibel, mlad, brhki kupčevalec z raznovrstnimi dišavami, klinčki, milom in kolomazom, govori slovenski in nemški prav lepo in gladko, a volil je nemčurski, pa se je tudi baje zagovoril, da ne prodaja več svojih dišav kranjskim Slovencem, temveč le Nemcem, boječ se, da se mu ne skrha lep jezik nemški. G. Anton Pižem, sloveč krojaški mojster, ki zastopa naš trg v raznih zadevah, govori gladko slovenski, pa strahovito grdo lomi jezik nemški; trguje tudi z vinom in kruhom, to pa prodaja večidel samo trdim kranjskim Slovencem in vendar je volil — nemčurske „ustavoverce.“ G. H. Klička, rojen Čeh, Slovan, veliki opaldar, ki razprodaja c. kr. duhan povečjem samo Slovencem na debelo in drobno, ne kramlja ni „nemceki“ dobro, ni slavjanski umevno, a vendar je volil tudi ta — nemčurski, pa se je pridušil, da boče tako „liberal“, da prodaja duhan „všecko jedno“ Slovencem in Nemcem. Živeli torej ti peteri naši mokronoški volilci, vi junaki nemčurski, mi se ne skladamo z vami, kajti došli ste po noči nazaj v Mokronog domu, jahaje vsak svojo svinjko, ki ste jo zavedli v Trebnjem volivši ustavoverne nemčurje, sovražnike sprave, nesoči vsak v svoji roki uha tistega Zajca, ki vas je pri volitvi motil in mamil, da ste izgrešili načelo slovensko: „Vse za domovino!“

Čestitamo pa vam, vi poštene drugi volilci slovenski v Trebnjem, ki vas je stalo močna falanga 125 mož za našega Zarnika in J. Barbota, stalo 103 za našega dosedajnega poslanca M. Tavčar-ja trdno in verno. Ta stanovitni vaš značaj je opravičil vse zaupanje, ktere ga so stavile v vas cela slovenska Krajna, hrabri slovenski Štajer, celi slovenski Goratan, vsi goriški, tržaški Slovenci, vsi brezštevlni otroci velike majke Slave zato slava vam volilci spravoljubni in stanovitni, slava vam — slava na veke! Vi pa prečastni gospodje v novič potrjeni poslanci naši, pomnite vsigdar, da ste za Krajno rojeni, za Krajno voljeni, za Kranje poslani, pa vsegdar Slovanje, bodite odločni v politiki; če boste možato, neustrašeno zastopali nas cel slovenski in slovanski program, mi Dolenjci stojimo za vami!

Od Drave, 16. dec. [Izv. dop.] (Ljubljanskim nemčurskim učiteljem) V svojem zadnjem dopisu sem razodel veselje o ustanovitvi slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani. Koliko manj radosti, koliko manj mika ima to nov

društvo že denes zame, ko čitam v „Slov. Narodu“ prežalostno vest o ljubljanskih mestnih učiteljih — o teh slovenskih odpadnikih. — Znano je, da pri vsakem društvu, ki hoče kaj koristnega učiniti je prvi pogoj — delavni, domoljubni in neustrašljivi odbor. V odbor pa je treba voliti po večjem moze, ki stanujejo v kraju, kjer ima društvo sedež.

V odbor novega slovenskega učiteljskega društva trebalo bode voliti nekaj ljubljanskih učiteljev. A kje vzeti v Ljubljani značajne slovenske učitelje za odbornike slov. učit. društva? Žalostno je torej da morejo učitelji mladine slovenske, učitelji, rojeni pravi Slovenci, učitelji, ki so se „Slovenec“ zvali, učitelji, katerim so slovenski tovariši že večkrat zaupanje skazali — da se ti možje morejo tako očevidno in nesramno — izneveriti svojemu narodu!

Zapomnite si torej slovenski učitelji po raznih slovenskih krajinah, da pri priliki ustanovitve novega slov. učit. društva ne volite takih breznačajnih odpadnikov v dotični odbor; kajti tem ne pristuje čast odbornišтва in ti ne bi storili za las ne za povzdigo važnega društva, kakor tudi do sedaj niso ničesar pomogli pri kranjskem učiteljskem društvu!

Iz Ljutomerske okolice, 18. dec.

M.— [Izv. dop.] Poslednji dopis iz Ljutomerskega trga govoril je o naši narodni stvari, o Ljutomerski čitalnici. Mnenju, ktero je dopisnik takrat izrekel, pritrjujemo mi domoljubi iz okolice popolnoma, in srčno želimo, da bi se Ljutomerska čitalnica v istini zopet oživela, ter tudi okoličanom kaj koristila s tem, da nam bodo v čitalnici časniki vsikdar na razpolaganje, in da se napravljajo večkrat besede in zabave.

Za denes sem se pa namenil, nekoliko Ljutomerske nemčurje opisati. Ti so postali v poslednjem času jako predrzni, da ne rečem nesramni. Ne samo, da njih „feuerwehr“, ki ni nič drugega kakor nemškutarska demonstracija, zaničuje vse kar je slovensko; tudi v važnejih rečeh izkušajo škodovati slovenski naši stvari. V poslednji seji Irajnega šolskega sveta v Ljutomeru bilo je na dnevnem redu tudi posvetovanje zaradi šolskega ravnatelja. Trije nemškutarji, ki so v tem svetu, potezali so se za učitelja 3. razreda, kateri sam ne hrepeni po tej službi, ker se mu ne ljubi opravljati ta posel in ker mu tudi ni za doklado, ki je zvezana z ravnateljsko službo; in to so storili zavoljo tega, da ne bi bil voljen učitelj 4. razreda, ki je naroden in sposoben skoz in skozi, kar po o prvem reči ne moremo. Mislimo pa, da se pri imenovanju ravnatelja, ktero stvar ima okrajni šolski svet, ne bode oziralo na želje nemškutarjev, ampak na opravičene želje nas Slovencev, ki stanujemo v okolici, ki moramo tudi plačevati šolski denar, ki imamo pravico terjati, da se mladina naša pod umnim šolskim vodstvom izredi za praktično rabo, našim kmečkim potrebam primerno.

Končno naj povem še neko nesramnost Ljutomerskih nemškutarjev, ktero sem denes v trgu izvedel.

Ljutomerska čitalnica napovedala je 26 t. m. besedo s tombolo. Komaj so nasprotniki to izvedeli, takoj so sklenili taisti dan tudi oni napraviti tombolo v neki nemčurski gostilnici, da bi nam tako protili in ljudi samo na svojo stran vlekli. Toda zapomnite si, do boste kmalu izgubili še to malo vaših prijateljev, ki bodo gotovo spoznali vaše domačinom sovražne namene.

Iz Mozirja, 17. dec. [Izv. dop.] Letos je v našem kraju v drugi polovici meseca avgusta huda griža nastala in je nehala še le v prvi polovici oktobra. Začela se je v ročiški in nazerski fari, kjer je tudi mnogo krepkih ljudi prezgodaj pobrala. Potem se je še tudi v mozirski fari pa le malo pokazala. Zanimive so sledeče številke, ki so za umno ravnanje pri taki bolezni dovolj jasno govore: Od 308 griževih bolnikov, kateri so se pustili od tukajšnjega zdravitelja zdraviti, je umrlo 23. Vseh pa je za grižo umrlo 62; torej od tistih griževih bolnikov, kateri so se sami

se vé da napačno zdravili ali pa pomoč pri mazaihi iskali. Kolikor s da po čez računati je bilo čez 400 v griži bolnih. Umrlo je torej blizo 39% tistih bolnikov, ki so mesto zdraviteljeve pomoči druge iskali ali se pa sami zdravili, od zdravitelja zdravljenih pa le 8%. Da ljudje v taki bolezni tako zelo njejo, je večidel kriva trmoglavost, nevednost in pa tudi nemarnost. Dosti bolnikov je bilo takih, ki so v začetku svoje bolezni trmoglavo odijali zdraviteljevo pomoč, ter mislili, da jih bo o močne pijače, kakor žganje, rum in druge nemne mešanice, ki so za griževne bolnike strup, ne zdravilo, nevarnosti rešile. Od takošnih bolnikov je skoraj vsak umrl, pa tudi tistim se je tako godilo, ki so po zdravitelja še le poslali, kar jim je smrt že na vratu sedela. Nemarnost je da ljudje, ki niso ubogi, nemajo pravih postel in druge potrebne priprave, da se po klopih in zunaj valjajo brez odeje, kjer se prehlade, bole in v takošnji nemarnosti tudi teško ozdrave. Tako je našel zdravitelj nekaj bolnikov v hudi griži brez odeje v zelo žalostnem stanu na goli zemlji ležati. — Mazačem tukaj prosti ljudje zelo radi verujejo. Potrebno se mi toraj zdi, da opomni izvrstne knjižice: dr. Srnčev „Nauk v gospodinjstvu“, katero je letos izdala družba sv. Mohca.

Na strani 25. najdemo sledeče besede, kateri so vredne, da si jih naši ljudje zapomnijo: „Laž je, da včasih mazači vedo za skrivna zdravila. Karkoli se je dalo dosehal izvedeti o navnihi močeh, o zdravilni moči kakošne trave ali zeli, ali živalske ali rudne snovi, — vse to je izvedela prava znanost. Sto in sto let se je zapisovalo, kar so izvedeli učeni in pametni ljudje o zdravilstvu, in po več let se je učil zdravnik tega kar se je po mnogih izkušnjah potrdilo za zanesljivo zdravilo. Mazač pa hoče vse to tudi vedeti, on pravi, da je enoliko izkusil? To nikoli ne more biti. Nekaj je morebiti izvedel od starih bab, nekaj laži še sam prideva.“ i. t. d.

Ta knjižica (I. del) popisuje z jako lepo, gladko in jasno besedo bogati šopek za gospodarstvo prevažnih resnic in je vredna, da bi se v ljudske šole vpeljala, se ve, ako bi se nekoliko mladini primerno predelala.

Iz Gorice, 15. decembra. [Izv. dop.]*) (G. Novičnemu dopisniku 50 l. „N.“ t. l. v svojo in „Sočino“ obrambo.) 50. list „Novice“ se čudi, kako to, da „Soča“ pohvaljuje 6 narodnih poslancev in da (indirektno) graja ono četvorico (Črne itd.), ki ni postopala z onimi šestorimi poslanci, — ampak večidel z vlado — šestorico katerim je zbor zahvalo zaradi pogumne brambe narodnih pravic v poslednji sesiji izrekel; in obenem, da je českim rodoljubom za podpiranje iste vlade in Hohentwarteve politike zahvalo brzojavil. Ker „Novice“ tega „pregruntati“ ne morejo, naj jim jaz razjasnim, da smisel besede „vlada“ v teoriji in praksi je pri nas Slovenceh oddaljena kot nebo od zemlje. Da pa nismo onih 4 poslancev pohvaliti mogli izhaja iz tega, ker se je nam gor. Slovenec vlada s svojimi predlogi o prenarredbi volilnega reda dozdevala, da nas hoče po Italjanih majorizirati in da nas vedoč ali nevedoč hote ali ne hote, tudi drugod v dejanji ignoruje, kar nam plitko izvrševanje 19 §. jasno dokazuje. Oni izrek „Soče“, da ne pohvaljuje onih 4 poslancev ima svoj uzrok v tem, ker se je vlada nagibala k našim protivnikom in negovala s svojimi predlogi o novem volilnem redu Lahe, prepustivši 2/3 Slovencev majoriziranju ene laške tretjine. To so „Novice“ ob svojem času, če se zelo ne motim, same konstatirale. In s tem se ni mogla ujemati „Soča“, kakor je že v prejšnjih listih sporočeval njen organ. V obče pa še le smo obljubljeno (nota bene) a ne še uresničeno spravno politiko Hohentwarta odobraval, ker zmaga vrlih neutrudljivih Čehom bi bila poslednjič tudi naša zmaga; a v praksi, kakoršno je vlada tudi za časa njegovega ministerstva na Goriškem rabila, se nismo mogli ujemati (nota bene! mi

*) Zakaj s njeno. Uredn.

goriški Slovenci) ker se nam je dozdevalo in sumničilo smo, da nas le Italijanom (boljše rekši Furlanom, ker pravih Italijanov je komaj peščica na Goriškem) v žrelo prepušča, morda iz pozabljenosti. In temu se oni 4 niso dovolj ustavljali. Izkušnja je najboljša učiteljica vsacemu narodu in zrelo za bodočnost. — Nadalje mora biti vsacemu slov. politiku tudi znani razloček med smisljivo po črki in djanji bečke vlade, ki nam vedno enakopravnost na listinah zagotavlja, in v praksi nam s zloglasnim §. 19. figo kaže. Tako naj izve „Nov.“ dopisnik, da razlikuje „Soča“ in njen dopisnik vlado v teoriji in v djanji; kajti znano mora biti slehernemu, da je Hohentwart padel po nemško-magjarskih zadrgah predno se je imela njegova spravna politika v življenje uvesti. Toliko za sedaj v razjasnenje onemu „Nov.“ dopisniku, — kterege „Soča“ dobro pozna — in v obrambo svojo in Sočinega poslednjega obč. zbora. Poslednjič naj opomnim, da je on in marsikteri v družbi „Soče“ zato, da ne kaže svoje vzvišenosti, ampak le zato, da bi le rad podiral, kar društvo zida. — Čudno se nam zdi, kako je to, da „Novice“ že od nekdanj „Soči“ polena pod noge mečejo, društvu, ki je največ storilo za vzbujo slovenskega naroda na Goriškem. Zdi se nam, kakor da bi ona breca Noviška bila namenjena poleg „Soče“ tudi „Slov. Narodu“ — pred začetkom novega leta. (Ne mara da se niste zmotili. Vendar ne bojte se, zdaj so take redne ljubeznjivosti „pred kvartalom“ že neškodljive. Uredn.)

Iz Zagreba, 19. dec. [Izv. dop.] Leto se h koncu bliža, čudno leto v katerem nismo Hrvati imeli nikakega zastopstva, v katerem se je ustavnost — od praveka v naši slovanski zemlji ohranjena — nogami teptala, v katerem se je s cinčno brutalnostjo azijatskih pripotnikov Magjarov v obraz bilo poštenju, pravici in morali. Že od maja meseca imamo narodne zastopnike izbrane, enoglasno je narod izrekel, da neče iga nositi, kojega so mu naložili Magjari.

Z novim letom se mora tej nezaslišani situaciji konec storiti. Ali bode vlada vendar enkrat besedo držala in 15. januarja sabor sklicala, ali pa ga razpustila predno je skupaj bil. V prvem slučaju se dozdanje gnjilo stanje mora zrušiti pod gromom in strelami, ktere bodo letele navzoči celega sveta od poštene narodne stranke na vladno in magjarsko nepoštenje; v drugem slučaju pa bodo voljeni ravno isti poslanci in položje je enako.

Na to, da utegnejo Magjari sabor razpustiti, smo že pripravljeni. Agitacija se je započela, organizacija je gotova, nauki iz poslednjih volitev so upotrebljeni, in magjaroni ne morejo — kljub svojim činovničkim skupščinam nič opraviti.

Tako upamo da bode občna slovanska stvar naše monarhije s prihodnjem letu tudi nas v vrste dobila.

Iz Prage, 16. dec. —š— [Izv. dop.] Ako je magjarska kamarila pri razpisani direkt-nih volitev na Českem mislila, da s takim sredstvom poreže vsaj nekaj korenin českemu življu, bila je gotova s slepoto udarjena. Kako bodo tu volitve izpadle, vedela je že naprej, toda „rajhsrat“ potrebuje tudi nemške poslance v pomoč, in to je bil povod, in ker je se tudi Kollerju dozdevalo, da bi se velikoposestniki dali izneveriti narodu, hajd razpišejo „direktne.“ A volitve večerajšnjega dne in denes, po deželi in po mestih izpadle so za narodno stran zopet sijajno — vsi deklaranti zopet večidel enoglasno voljeni! Narod česki je zopet očitno pokazal s svojimi volitvami, kot jeden mož, da protestuje proti zavratnemu ravnanje dunajskih absolutistov. Lev česki je ta dan zopet ponosno otre-sel grivo, da so morali njegovo rujojenje slišati v poslednjem dvorani cesarskega gradu na Dunaji! V stari Pragi so pokazali narodni mestni volilci podavši lep izgled drugim mestom po deželi, da je Slovan neupogljiv! Borba je bila sicer huda tu, kajti „ustavoverni“ so ravno tu hoteli pokazati, da imajo „impozantno manjšino“, ter so nanepili vse žile. Vse gostonit. Narodni kon-

didati nikdar niso dobili toliko glasov, kot ta dan. Razume se, da se je volitev vršila pod „štafažo“ avstrijskih bodakov. Že včeraj zvečer je bila vojaška posadka konsignirana, da je pripravljena na vse; — to je zdaj pod Kollerjem sploh na dnevnem redu; dalje so bili večinom c. kr. policaji nazoči, da se ni godil kak „nered“. — toda tatovi in potepuhi so pa tudi imeli ta dn svojo „biro“ v mestu in okolici, ker je policija in žandarmerija „volila.“ O 10. uri dopoldne so bili priplepljeni črni plakati po mestnih oglih, na kojih je bilo „kraljevo poslanje“ od 12. septembra t. l. rudeče tiskano, da bi posebno ta dan česki narod čital, kaj mu je sam cesar obljubil in prisegel! Nij dolgo trajalo, ko smo imeli komični prizor gledati, kako je: c. kr. policija konfiscirala cesarjevo prisego, ter plakate trgala raz zid. Tisk jej nij bil predložen. Pripetilo se je, da so policaji čitateljem teh cesarjevih besedi protili z zaporom! Radovedni smo, kaj bi k takovej avstrijski svobodi in ustavnosti n. pr. porekel, kak Amerikan, mislil bi, da je v „Jurčkovih prikaznih.“

Iz Dunaja, 19. dec. [Izv. dop.] Naše sedanje ministerstvo si ne upa nič začeti. Najljubši predmeti ustavovercev so „reforme v postavodajstvu o državljanski in cerkveni svobodi.“ Posebno cerkvene reči bi naši ustavoverci radi pre naredili, kar kažejo peticije „liberalnih“ in „konstitucionalnih“ društev, ktera prosijo, naj se za duhovne tako rekoč „reglement“ napravi, po katerem bodo smeli in morali pridigovati. Na najvišjem mestu pa neki take namere one stranke, ktera ima sedaj oblast v rokah“ niso ljube in smo čitali v „Bohemiji“, da je cesar ministerstvu odločno ukazal, naj politike ne spravlja na ulico, kteri ukaz ustavoverci tolmačijo, da se ozira na ravno omejene pre naredbe postav o duhovni oblasti.

Reformirati postave o državljanski svobodi se ustavoverci boje, ker bi take postave se morale raztegovati tudi na Slovane, in ti ljudje bi radi svobodo ali boljše samovoljstvo samo za sebe. Ministerstvo torej do sedaj še ni mnogo „vladalo, temveč samo upravljalo“, da se poslužim besedi starega Metternicha. Iz ustavovernih listov se pa vidi, kako je to kliko strah, da bi utegnili nje slava v kratkem pri kraji biti. V Pešti izhajajoč list, kteri je eno izmed glasil ustavovercev in ob enem glasilo Andrassy-a, „Pester Lloyd“, svetuje, naj se varuje ministerstvo vsakega nasprotja s krono, naj toraj posebno postav o državljanski in cerkveni svobodi ne predloži. O liberalizem!

Dunaj ima zopet prejšnjega župana dr. Felderja, kteri je znan po svojem maličenju okolo visokopostavljenih oseb. Zoper njega je kandidiral dr. J. Kopp, ustaveren kričar, kteri je minolo jesen škandal zoper Jirečka v avli s tolikim veseljem gledal, napravil „Parteitag“ v St. Pölten, in sploh pomaga povsod, kjer gre zoper spravo avstrijskih narodov. Bil je menda Dunajčanom samim premalo zmeren.

Politični razgled.

Kranjske volitve dajejo nemškim listom dosti gradiva za spise, v kterih se trudijo najti vsaj nekoliko olepšalnih uzrokov svojega poboja. Tako piše nekdo iz Ljubljane v „N. fr. Presse“, da se pri volitvah kmetskih občin liberalna stranka ni udeleževala. Kdo se ne smeje? Kje imajo kranjske kmetske občine „liberalno stranko?“ Drug dopis toži, da ustavoverna stranka med kmeti ni dosti agitrala, pa pozabi povedati zakaj ni. Na drugem mestu se grajajo uradniki, da niso vsi prišli volit. Uradniki, uradniki in zopet uradniki, ti so ustavoverno „ljudstvo“. Za naprej se bodo menda „ustavoverci“ drugače imenovali, vsaj prvi list teh sleparjev, ljudi svoje stranke začinja imenovati državoverne (reichstreu), menda zato, ker ime „verfassungstreu“ v vsakem poštenem Avstrijancu gnjus zbudi. Naj si pokrivajo z imeni svojo spridenost, avstrijsko ljudstvo ve, kaj ima o njih misliti in se vedno bolj od njih obrača, kar

bode koncem gotovo njih oč popolnem uničilo. Deželni zbori, kteri so a novo voljeni so se sešli zadnji pondeljek. Moraski Čehi niso prišli v zbor. — Na kranjski zbor ki z Auerspergom dobljeno zausnico ni bil zadovoljen, piha se nemška jeza. Ob enem se žuga, da akokranjski Slovenci v državni zbor ne volijo, bodo izpisane direktne volitve na Kranjskem. — No, kj potem! Kranjski Slovenci bodo na direktne vlitve odgovorili kakor so Čehi.

Volitve v českem velikem psestvu so izpadle dobro za federalistično strano. Kandidati historične stranke so zmagali z 226 gisi proti 202. Domorodna stranka historična je pod volitvijo dala Kollerju v roke pravno zaščito v kteri izreka, da voli samo zato, da obrani samostalnost Česke. — Razume se, da tudi te 15 izvoljenih ne pojde v rajhsrat.

Državni zbor žalostne postave, kteri se snide 27. decembra, in v kterem bi imel po decemberski ustavi sedeti 203 poslancev, in zdaj kakor ustavovorni listi štejejo, samo 92 ustavovernih poslancev, tedaj manjšino. Večino bodo ustavoverci imeli, ker Čehi itd. ne pridejo. Ako še Poljaki spró z ustavoverci, pa niti zborovati ne morejo, temuč pade vse skup. Pasti mora pa tdi s Poljaki.

Razne stvari.

* („Svoboda kakor v Avstriji!“) Pri drugi seji dež. zbora kranjskega so bili konsignirani vojaki. Kaj bi tudi ne? Grof Auersperg sploh bajonete ljubi in „Tagblattovci“, ki se drznejo imenovati poslušalce v deželnem zboru „feiges Gesindel“, so tako strahopetni, da niti pet minut iz mesta brez straže ne gredo. Žugali so nemčurji že prejšnji dan z bajoneti, pa tolike bojazni ne bi bili pričakovali. Živio nemčurski pogum, naslonjen na magjarske bajonete!

* (Čehoslovani na Dunaji) so hoteli ustanoviti društvo za napravljanje českoslovanskih šol v glavnem mestu Avstrije. Dolnje-avstrijsko namestništvo pa je ustanovitev društva, ktero se je imelo „Komensky“ imenovati, prepovedalo. In vlada še pravi, da hoče vsem opravičenim željam ustrezovati!

* (Dramatično društvo.) V slavo srečno izpalih volitev je bilo zunanje pozorišče pri 63. predstavi dram. društva dne 14. t. m. slovesno razsvetljeno. Prva, že povsod znana igra „Črni Peter“ se je predstavljala prav gladko. Najbolj je bilo občinstvo radovedno na gospodičino Dzimsko, ki je ta večer nastopila prvič, kot Rozika. Gosp. Dzimska jako nežna prikazen, pridobila si je simpatije v prvem trenutku, izgovarjala je pravilno, igrala jako živo, v nekterih momentih celo preveč živahno. Pridobila si je grovito pohvalo in sme vsakako svojim prvim nastopom popolnem biti zadovoljna. Gosp. Šušteršič (gozdnar) in gospod Nolli (Viljem) sta prav dobro sodelovala. Druga igra je bila komična opereta „Zaroka v kleti“. Pri tej igri nam gre v prvi vrsti omenjati gosp. Veger-ja, novega tenorista dram. društva. Gosp. Veger je rodom Čeh in jako izurjen pevec. V tej opereti je prevzel nalog Jakob-a, mlinarjevega sina. Pel in igral je popolnem pravilno, tudi slovenski prav dobro izgovarjal, da smo bili celo v tej zadevi prav ugodno raznenašeni. Njegov glas je mehak, prijeten in ima značaj liričnega tenorja. Nadejamo se od njega še mnogo enacih prijetnih večerov, kajti občinstvo je bilo jako zadovoljno, nazdravilo je pevca takoj pri nastopu, in pozneje mu je pri vsakem prizoru donela živalna hvala. V drugi vrsti pa je bil gosp. Filapič tako izvrsten Jurček, da je bilo veselje, hvale in smeha v izobilju. Gospa Odijeva (Rozalija) glede igre in petja, kakor vselej, izborna, gospodičina Rossova (Lizika) pa samo gledé petja. Prav klasična je bila gospodičina Pardubska (Urša), ktera je iz svojega kratkega naloga napravila „ein kleines Meisterstück“. Gosp. Nolli, vesoljni talent dram.

društva se pred vsemi grugimi pevci odlikuje jako redko lastnostjo, da se njega razumi i pri petji vsako besedico. Njegova igra je itak že poznata. Primerno in po svojih zmožnostih so sodelovali gosp. Eržen, gospica Tumova in gosp. Jekovec. Pevski mešani zbor je bil dobro vbran, jako krepak, vkupna igra prav gladka, tako da to opereto zabilježimo med one, ktere naj se večkrat ponavljajo. Končaje nekoliko besed gospodu kritiku „Laibacherice“. Menda ga je nevolja in srd, da so nemčurji pri volitvah tako sijajno propali, tolikanj prevzela, da je ves svoj žolč razlil na slovensko predstavo. Govori sicer „o strengen Massstab der Kritik“ pa tako neokretno, ka se nam dozdeva, da je pri tem mislil na „vatel“, kajti to v istini dobro predstavo kara, mnogo boljše predstave pa je brez mere hvalisal. Ali ga je pa morebiti renegatstvo tako v srce peklo, da se je hotel ohladiti? Čemu se ta mož spodtika celo nad vstopnino nam je res nerazumljivo, zlasti ker je on sam nikdar ne plačuje.

* (Mariborska čitalnica) je imela zadnjo nedeljo svoj letni zbor. Gospod dr. Serbec kot blagajnik je bral čitalničin neugoden račun za minolo leto. Ker je precej novih udov pristopilo, upa g. blagajnik, da se bode stanje računov v bodočem letu poboljšalo. Potem je bila volitev odbora in so bili izvoljeni: gospod dr. Prelog za prvosednika, gosp. prof. Šuman za tajnika, gosp. dr. Serbec za blagajnika, gospodje dr. Ribič, Beržez, Rapoc in prof. Majciger za odbornike. Z vlitvo je bila združena veselica. Pevci so za nekdko pesmi živo pohvaljeni bili. Čudimo se, da je avnatelj tukajšnjega učiteljskega pripravništva prepovedal pripravnikom, kterih je bilo v nedeljo mnogo v čitalnici, dalje v njo hoditi. Ako smejo kandidati učiteljstva v zakotne krčme hoditi, zdi se nam, da bi smeli tudi v čitalnico, kjer nahajajo solitno družbo, kar v krčmah ni vedno. Trditev, da je čitalnica „politično“ društvo, kaže nevednost ali hudobnost. Zakaj gospod Elsehnigg ni nikdar prepovedaval svojim učencem udeležitve nemških političnih demonstracij?

* (Mednarodna politehnična razstava) bode, kakor znano, se odprla 11. junija (po pravoslavnem koledaru 30. maja) 1872 v Moskvi. Ona bode obsegala vse stroke naravoslovskih in tehničnih vednosti, ktere se dotikajo vsakodnevnega življenja in njegovih praktičnih potreb, toraj surovine, polovičine, popolne izdelke, mašine, ktere se morajo tako razstaviti, da se lahko zaženo. Prostor za razstavilo se ne plačuje, razstavila se morajo napovedati do 13. januarja 1872 (po pravoslavnem koledaru 31. dec. 1871) in poslati do 11. junija (30. maja) v Moskvo. Na ruskih železnicah je tarifa za v razstavo namenjene reči znižana in bode odbor tudi na drugih železnicah za priboljške prosil, Za najboljše razstavljene izdelke so namenjene zlate, sreberne in bronzaste svetinje. Med sodnike bodo vzeti tudi tujezemci. Nove iznajdbe uživajo ves čas razstave privilegijsko varstvo, ako razstavljalec pri ruskem finančnem ministerstvu za to prosi. — Temu naznanilu pristavljamo, da je že veliko število izdelkov iz Avstrije napovedanih; ta razstava ni strašilo našim fabrikantom, kakor je bila etnografična l. 1867.

* (Nove pesmi) slovenske in nekatere hrvatske bode izdal pod naslovom „Potočnice mladosti“ osmošolec Matija Gršič v Zagrebu. Cena 40 kr.

* (Nov humorističen list v Trstu.) Ob novem letu bode v Trstu izhajal, politično-humorističen list v nemškem jeziku „Der Blitz“, kteri bode brez ozira na rod, jezik in vero bičal slabosti v javnem življenju. Ta list velja za četrto leta 50 kr.; izhajal bode dvakrat v mesecu in pošiljajo se naročila administraciji „Blitz“ (tiskarnica Peternelli & Mortera) v Trstu.

* (Slika Hohenwartova) je prišla na svetlo pri Pokornem v Pragi in bode menda se v velikem številu prodala, ker bodo mnogi radi okinčali sobe s podobno moža, kteri je pošteno in nesebično se trudil za zadovolitev avstrijskih narodov.

* (Ljutomerska čitalnica) napravi na sv. Štefana dan, 26. t. m. ob 6. uri zvečer besedo s sledečim programom: 1. Govor o kmetijstvu; 2. deklamacije; 3. tombola z mnogimi in mičnimi dobitki v Portugalovi gostilnici. — K tej besedi se uljudno vabijo p. n. družabniki in domoljubi naši, a k tomboli tudi splošno občinstvo.

Odbor.

* (Nameravano obropanje železniškega vlaka.) Pripovedujejo, da je pred kratkem po noči težko obložen tovarni vlak se počasi peljal iz Pragerskega v Račje. Nadzornik, ki se je z vlakom peljal, zasliši ropot pri zadnjih vozeh in ko se ozre, vidi, da so pri enem vozu vrata že odprta in da nekoliko mož zraven jako počasi idočega vlaka leti. Da znamenje, na vlak obstoji in tatje so ubežali. Iz voza še niso nič dobiti mogli, pa morebiti bi vendar bili dosegli svoje želje, ako bi nadzorovalno osebje bilo manj pazljivo.

Dunajska borsa 20. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	58 gld. 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68 - 40 -
Kreditne akcije	319 - 30 -
1860 drž. posojilo	101 - 40 -
Akcije narodne banke	8 - 8 -
London	118 - -
Srebro	117 - 25 -
C. k. cekini	5 - 57 -
Napol.	9 - 35 -

V najem (ali štant)

se dajeta dva velika skupaj stoječa magazina v poprejšni tvornici za mažo (Schmierfabrik) prav blizu kolodvora v Ljubljani od 1. januarja 1872. leta počenši za letno najemnino od 240 gld. Vse se bolj natanko pozve pri gosp. Andreju Pöschl-u ravno tam. (88—1)

Epileptični krč

(božjast)

zdravi pismo z zdravilom, ki je že več ko sto ljudem pomagalo

A. Witt,

(60—10)

Linden-Strasse 18, Berlin.

Starši in prijatelji slovenske mladine!

Naročite se prav obilno na

„Vertec“

časopis s podobami za slovensko mladost. „Vertec“ izhaja 1. dne vsacega meseca na velikej tiskani poli v osmerki in velja za vse leto s poštnino vred 2 gld. 60 kr., brez pošte 2 gld. 40 kr., za pol leta se plača polovica.

Naročnina naj se pošilja na

Uredništvo „Verteca“

Šentpetersko predmestje, št. 15 v Ljubljani

(Laibach).

(86—1)

Podajte sreči rokó!

(70—1)

100,000 M. Crt.

v najsrečnejšem slučaju kot najvišji dobiček ponuja najnovejšo veliko žrebanje denarjev, katero je od visoke vlade dovoljeno in garantirano.

Koristna naredba novega načrta je taka, da se v teku malih mesecev v 6 žrebanjih 77,000 dobitkov gotovo določi, med temi so glavni dobitki od eventuelno tolarjev 100,000, specialno pa 60,000, 40,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8,000, 7,000, 5,000, 4,000, 3,000, 1500, 155krat 1000, 211krat 400, 333krat 200, 17.100krat 47 itd.

Prihodnja prva vzdigatev dobitkov tega velikega od države garantiranega žrebanja denarjev, je uradno določena in bode

že 25. in 26. januarja 1872

in velja za-njo

- 1 cela izvirna srečka samo gld. 7.
- 1 polovična izv. srečka - 3 1/2.
- 1 četrtina srečka - 1 3/4.

Vsa naročila se precej z največjo skrbljivostjo store in dobi od nas vsak z državnim grbom znamenovane izvirne srečke sam v roke.

Naročilom pridajemo zastoj potrebne uradne načrte in po vsaki vzdigatvi pošiljamo našim interesentom neopomneni uradne zapiske.

Izplačitev se godi vselej promptno pod državno garancijo in sicer po neposredni pošiljavi ali na željo interesentov po naših zvezah na vseh večjih trgih Avstrije.

Naš debit je vedno srečen in smo bili stoprv pred kratkim med mnogimi drugimi imenitnimi dobitki 3krat prve glavne dobitke v treh vzdigatvah po spričevalu uradnih dokazov dosegli in svojim interesentom sami izplačali.

Sme se pri takem na najsolidnejši podlagi utemeljenem podvzetji povsod na živo udeležbo z gotovostjo računati; naj se torej blagovoli že zaradi bližnje vzdigatve vsa naročila kar najhitreje direktno poslati firmi

S. Steindecker & Comp.,

Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

Kupujejo in prodajajo se vse vrste državnih obli-gacij, železniških delnic in pesojilnih sreček.

P. S. Zahvalujemo se s tem za nam darovano za-upanje, vabimo ob začetku novega žrebanja k udeležbi in se bomo tudi za naprej trudili, z vedno promptno in rečno postrežbo polno zadovoljnost svojih spoštovanih intere-sentov doseči.

Kovane uradno preiskavane decimalne vage četirioglate oblike:

Nositeljna moč: 1 2 3 5 10 15 cent.

Cena, gld.: 18 21 25 35 45 55.

Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 70 80 90 100 110.

Balancične vage:

Nositeljna moč: 1 2 4 10 20 30 ft.

Cena, gld.: 5 6 7.50 12 15 18.

Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 ft.

Cena, gld.: 20 22 25 27.50 30.

Vage za živino z železnim obročjem in utegi (gevihti):

Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 150 170 200 230 300 350.

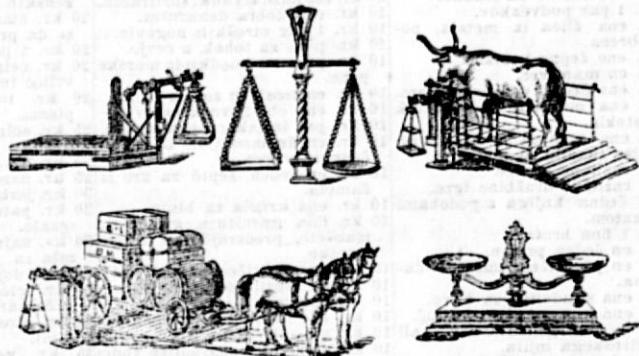
Mostne vage:

Nositeljna moč: 50 60 70 80 100 cent.

Cena, gld.: 350 400 450 500 500.

Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.

Cena, gld.: 600 650 750 900.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—44)

L. Bugantý & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Za snaženje zob

se priporočuje anatherinova voda za usta gospoda dr. J. G. Popp-a, c. k. dvornega zdravnika za zobe na Dunaji, mesto, Bognergasse Nr. 2, kakor težko kako drugo zdravilo, ker nima nič zdravju škodljivega v sebi, brani zapahovanje zob in varuje, da se ne naredi zobni kamen, da zobje ne bolijo in ne gnjujejo in če so se te bolezni že prikazale, jih v kratkem času zboljša in odpravi.

Cena za steklenico gld. 1.40 avst. velj.

Vegetabilichen prah za zobe.

Ta osnaži zobe tako, da, če se vsaki dan rabi, zgine navadno tako sitni zobni kamen in glazura postaja vedno bolj bela in nežna.

Cena za škatlo 63 kr. a. v.

Anatherinova pasta za zobe.

Ta pasta za zobe se sme po pravici, po vrednosti, namenu primernih posebnosti, kot najboljša pasta za zobe priporočiti, ker, če se rabi, pusti v ustih prijeten okus in lahen hlad, in pomaga za slabi duh v ustih.

Ravno tako se lahko onim ta pasta priporoča, katerih zobje niso snažni ali pokvarjeni, ker, če se ta pasta rabi, odpravi se na zobeh se držeči, tako škodljivi zobni kamen in zobje ostanejo v dno beli, zobno meso vedno zdravo in čvrsto; prav koristno je to zdravilo mornarjem in prebivalcem na morskih bregovih, kakor tudi onim, ki po vodi potujejo, ker škrobuta varuje. (26—4)

Cena za škatlo 1 gld. 22 kr. a. v.

Dobi se v Mariboru v Bankalarjevi lekarni, pri g. A. W. Königu, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletnigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fibherju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptujju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kislivodv v lekarni; Stainz V. Timonšek, lek.; Sl. Bistrici J. Dienes, lek.; Slov. Gradcu J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lekarnici.

Povabilo za nakup novo izdanih Innsbruških tako zvanih Tirolskih sreček,

ktore, kakor v poznejšem razloženo, so boljše, ko gotovi denar, in ktore bodo prvič in prihodnjič že 3. januarja 1872 vzdignene.

Podpisana menjavnica si s tem dovoljuje svojim cenjenim P. T. privatnim prejemnikom in poselskim prijateljem naznaniti, da je prevzela od deželnega mesta Innsbrucka najeto posojilo v znesku od 1 milijona gold. avst. velj. in prosi, naj se blagovoljno stori, da dotična prijazna naročila ali vprašanja samo podpisani menjavnici dojdejo.

Kratek razkaz nekaterih koristi, ktore to posojilo daje:

1. To posojilo znaša vkup samo 1 milijon goldinarjev in se z 2,353,910 gld. a. v. v 40 letih vrne in
2. Je razdeljeno v delne dolžne liste, katerih vsak mora biti vsaj po 30 gld. a. v. izžreban.
3. Bodo ti 4 krat na leto vzdigneni z glavnimi dobitki od 30000, 12000, 10000, 10000 gld. a. v. itd., dalje
4. Dajejo oni, ne glede na to, da je deželno glavno mesto Innsbruck prevzelo plačalsko dolžnost, kar gotovo vso garancijo daje, še s tem, da je dežele glavno mesto z vsem svojim premakljivim in nepremakljivim premoženjem v sodniško cenjeni vrednosti nad 800000 gld. in z vsemi davki in dohodki, ki mu gredo, porok, vsako sigurnost, ki je mogoča in se more želiti ali misliti in tako se lahko vsaki drugi srečki na stran stavi.

Da bi svojim P. T. prejemnikom dokazala, kako podpisana menjavnica sama o vrednosti in gotovosti tega papirja kot založnega kapitala misli, je sklenila, en del teh sreček v ta namen rezervirati, da izreče in se zaveže, vse pri njej od danes do

1. januarja 1872 v posameznih kosih po gld. 30 a. v. kupljene take srečke

(če jih bo še kaj tako dolgo), eno leto t. j. do incl. 1. januarja 1873 po polni kupni ceni, t. j. tudi po 30 gld. v plačilo jemati, tako da potem takem vsak kupec takih sreček ne da nič na risko, ker v teku enega leta ono srečko vsak trenutek lahko za celo kupno ceno v plačilo da in tako zastonj pri 4kratnem vzdiganji za glavne dobitke od 30000, 12000, 10000, 10000 itd. igra.

Take srečke brez te dolžnosti, jih nazaj kupiti, prodaje podpisana menjavnica vselej natanko po dnevnem kurzu in sedaj po 26 gld. a. v. kos. Te srečke se tudi dobijo v skoraj vseh menjavnicah na Dunaji in po provincijah po dnevnem kurzu. Da bi si pa vsakdo take srečke kupiti mogel, je podpisana menjavnica drugo število teh sreček odbrala, ktore za 30 mesečnih rat po 1 gld. a. v. prodaje in pri kterih se po plačilu prve rate od samo 1 gld. in postavnih štempelskih pristojb že pri prihodnjih vzdigatvah za glavne in sploh za vse dobitke igra. Podpisana menjavnica si dovoljuje delati svoje P. T. prejemnike pozorne na te nenavadne, izredne koristi, ki so z nakupom teh sreček združene, in vabiti k hitrem nakupljenju (da bo mogoče se udeleževati teh pribojškov, ker utegne število sreček, ktore hočemo nazaj kupiti, kmalo prodano biti) in misli, da sme izreči, da morebit ne bo nikogar (kteri se takih sreček sploh udeležuje), ki ne bo videl povoda, kupiti si eno ali tudi več teh sreček, ker ž njimi ni nikakoršen risko združen ker se pri 4 vzdigatvah zastonj igra in se te srečke eno leto za celo kupno ceno v plačilo jemljejo. Prijaznim zunajnim naročilom naj se toraj poljubi dotični znesek s 30 krajcarji za 4 vzdigatvene liste l. 1872, kteri bi se potem franco pošiljali, če bi se želelo, franco poslati podpisani menjavnici.

V Ipavi dobiti pravo pri **Anton Deperis-u**, apotekarju.